

Η Περιφέρεια Αττικής και η Ισραηλιτική Κοινότητα Αθηνών, τιμώντας την Ημέρα Μνήμης Ελλήνων Εβραίων Μαρτύρων και Ηρώων του Ολοκαυτώματος συνδιοργάνωσαν τη Δευτέρα 27 Ιανουαρίου 2020, το μεν πρωί κατάθεση στεφάνων στο Μνημείο Ολοκαυτώματος στη συμβολή Ερμού και Ευβούλου παρουσία των Αρχών και επισήμων, το δε απόγευμα κεντρική εκδήλωση στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

Φέτος συμπληρώθηκαν 75 χρόνια από την απελευθέρωση του στρατοπέδου του Άουσβιτς από τις συμμαχικές δυνάμεις. Οι ελάχιστοι που επιβίωσαν του πιο φρικιαστικού μαζικού εγκλήματος της ιστορίας, έζησαν με τους εφιάλτες τους, κουβάλησαν όμως για δεκαετίες στην πλάτη τους και το βάρος της

προσωπικής μαρτυρίας, την ευθύνη της μνήμης. Και το φορτίο αυτό ήταν εξίσου ασήκωτο και βασανιστικό. Αλλά το άντεξαν, γιατί ο κόσμος έπρεπε να μάθει και η ιστορία να γραφεί.

Η απογευματινή εκδήλωση ήταν αφιερωμένη σ' αυτήν την ΕΥΘΥΝΗ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ. Στόχος της ήταν να συμβολίσει τη συνέχισή της και το χρέος για τη διατήρησή της τώρα που σταδιακά αποκόπτεται από τη ζωντανή προσωπική μαρτυρία και γίνεται έργο και καθήκον της νέας γενιάς.

Πριν την έναρξη της εκδήλωσης προβλήθηκε ?????? ??? ?????????????? ?????????? ?????????? κατά της ανόδου του αντισημιτισμού που έστειλε από το Άουσβιτς, όπου είχε μεταβεί το ίδιο πρωί, για να συμμετάσχει στην εκδήλωση μνήμης για τα 75 χρόνια από την απελευθέρωσή του. «Με ιδιαίτερη συγκίνηση προσέρχομαι σε αυτόν τον χώρο, ο οποίος έχει ταυτιστεί όσο κανένας άλλος με την ανθρώπινη βαρβαρότητα. Πράγματι, αν υπάρχει κάπου σε αυτόν τον κόσμο κόλαση, είναι εδώ. Έρχομαι για να τιμήσω τη μνήμη των 6 εκατομμυρίων Εβραίων οι οποίοι

εξολοθρεύτηκαν από το ναζιστικό καθεστώς. Ανάμεσα σε αυτούς και 65.000 Έλληνες Εβραίοι, οι οποίοι δεν επέστρεψαν ποτέ στην πατρίδα τους», δήλωσε ο πρωθυπουργός μέσα από τον χώρο του στρατοπέδου. Σημειώνεται ότι είναι η πρώτη συμμετοχή Έλληνα πρωθυπουργού σ' αυτές τις επετειακές εκδηλώσεις.

Η εκδήλωση, ξεκίνησε με μαθητές και μαθήτριες του Σχολείου Lauder της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών που ανέβηκαν στη σκηνή εκφέροντας λέξεις που αντανακλούσαν τα συναισθήματα αυτών που εκτοπίστηκαν στα στρατόπεδα. Στη συνέχεια ο κ. Ισαάκ Μιζάν, όμηρος των στρατοπέδων συγκέντρωσης με αριθμό βραχίονα 182641, εκπροσωπώντας τους όμηρους, μερικοί εκ των οποίων ήταν παρόντες, παρέδωσε τη φλόγα στα εγγόνια του για να ανάψουν την επτάφωτη λυχνία, σε μια συμβολική κίνηση για το πέρασμα της σκυτάλης για τη διατήρηση της μνήμης του Ολοκαυτώματος στη νέα γενιά.

Κεντρικός ομιλητής ήταν ο Αντιπρόεδρος της Ελληνικής Κυβέρνησης και πρώην Πρωθυπουργός κ. Παναγιώτης Πικραμμένος. Ξεκίνησε με τα ακόλουθα λόγια: «Στέκομαι εδώ, ενώπιον σας Κυρίες και Κύριοι, όντας βέβαιος, ότι όλοι μαζί θέλουμε να στείλουμε ένα ηχηρό μήνυμα: Πως αυτή την ευθύνη της ιεράς μνήμης του Ολοκαυτώματος, υποχρεούμαστε και θέλουμε να τη μεταλαμπαδεύσουμε στη νέα γενιά. Να δώσουμε τη σκυτάλη στους νέους ανθρώπους, όπως ξέρουμε να κάνουμε σε αυτόν τον Τόπο από αρχαιοτάτων χρόνων, τη σκυτάλη και την ευθύνη να διατηρήσουν τη μνήμη αυτή ζωντανή και να σταθούμε ως κοινωνίες, μαζί με τους λαμπρούς νέους μας, μπροστά και απέναντι σε κάθε φαινόμενο, σε κάθε ενέργεια που επιχειρεί να διαχωρίσει τους ανθρώπους με βάση τη θρησκεία, την καταγωγή, το χρώμα ή το φύλο». Στη συνέχεια αναφέρθηκε στην ανάληψη της προεδρίας της Διεθνούς Συμμαχίας για τη Μνήμη του Ολοκαυτώματος για το έτος 2021 από την Ελλάδα και για τον λαμπρό συμβολισμό να συμπίπτει με το επετειακό έτος εορτασμού των 200 χρόνων από την Εθνεγερσία του 1821. Σκιαγράφησε το Ελληνικό σχέδιο, που εκτός από τις πάγιες υποχρεώσεις θα ευρύνεται με ακαδημαϊκές, πολιτιστικές, εκπαιδευτικές δράσεις σε πόλεις της Ελλάδος με σημαντική εβραϊκή ιστορία. Και τόνισε: «Τώρα, χρειάζεται εμείς να βάλουμε τα χέρια μας γύρω απ' τη φλόγα της μνήμης. Η ευθύνη να μεταλαμπαδεύσουμε στη νέα γενιά μια βαθιά και οδυνηρή αλήθεια: ότι η θηριωδία δεν χρειάζεται κατ' ανάγκην, απολίτιστα, πρωτόγονα και διεστραμμένα τέρατα προκειμένου να διαπραχθεί. Η πολιτική έκφραση του αντισημιτισμού είναι συνειδητά προγραμματισμένη και οργανωμένη». Και συνέχισε: «Μόνο αντίδοτο σε αυτό το μίσημα που δεν διακρίνει έθνη, χώρες και πολιτισμούς είναι η άσβηστη μνήμη». Και κατέληξε: «Οι κοινωνίες προχωρούν χωρίς να επαναλαμβάνουν τα ίδια λάθη μόνον όταν τακτοποιούν τα ιστορικά χρέη τους».

Στον χαιρετισμό του ο **Περιφερειάρχης Αττικής κ. Γιώργος Πατούλης**, μεταξύ άλλων, είπε: «Υπάρχουν στιγμές στο πέρασμα του χρόνου, που οι άνθρωποι, οι λαοί και τα έθνη σταματούν και κοιτάζουν με δέος πίσω. Κοιτάζουν πίσω τους γεγονότα και χρονικές περιόδους που σημάδεψαν την ανθρωπότητα με μελανά χρώματα. Είναι στιγμές που δεν σβήνονται από τη μνήμη και πληγές που δεν γιατρεύονται με τον χρόνο. [...] Στην περίοδο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και ιδιαίτερα τα έτη 1943 και 1944 η Ναζιστική Γερμανία με το Ολοκαύτωμα άφησε πίσω της 11 εκατομμύρια νεκρούς. Από αυτούς, περίπου 6 εκατομμύρια ήταν Εβραίοι, στους οποίους

συμπεριλαμβάνονται και οι 65 περίπου χιλιάδες Έλληνες Εβραίοι συμπατριώτες μας. Άνθρωποι που ζούσαν μαζί μας, δίπλα μας, μοιραζόμασταν μαζί τους τις χαρές και τις λύπες της ζωής, τα παιδιά μας παίζανε με τα παιδιά τους στις ίδιες γειτονιές, ξαφνικά έγιναν αποδιοπομπαίοι, ξένοι, διαφορετικοί, παιδιά κατώτερου Θεού. [...] Σήμερα, 27 Ιανουαρίου 2020, 75 χρόνια μετά από αυτές τις τραγικές πτυχές της ιστορίας, οφείλουμε να διδάξουμε στις νέες γενιές τις πληγές που άφησαν πίσω τους η μισαλλοδοξία και ο ρατσισμός, ώστε η ανθρωπότητα να μην ζήσει πότε ξανά τέτοια γεγονότα».

Ο Α' Αντιπρόεδρος του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος Δρ. Μάνος Αλχανάτης μίλησε με λόγια καρδιάς λέγοντας: «Όταν ήμουν νέος πίστευα -και το πίστευα ολόψυχα ότι μεγαλώνοντας θα ζούσα σε μια εξελιγμένη κοινωνία απαλλαγμένη από φόβους και διωγμούς. Πίστευα ότι η γενιά μου θα δημιουργούσε ένα καλύτερο αύριο. Σήμερα, 75 χρόνια μετά, ακόμη μιλάμε για τον αντισημιτισμό. Και τα συνεχιζόμενα κρούσματα έχουν γίνει η σημερινή αμείλικτη καθημερινότητά μας. [...] Ο αντισημιτισμός τελικά είναι ένα ανθεκτικό μικρόβιο που βρίσκει κρυψώνες σε διάφορες γωνιές χαμηλής αντίστασης όλου του πολιτικο-κοινωνικού φάσματος. Ο φανατισμός και το μίσος συνεχίζουν να δημιουργούν θύματα και να δηλητηριάζουν κοινωνίες και μάς δείχνουν ότι ο δρόμος που θα οδηγήσει σε μια ανεκτική κοινωνία είναι μακρύς και δύσβατος. [...] Η πρόσφατη ανακοίνωση του Πρωθυπουργού κ. Κυριάκου Μητσοτάκη για την υιοθέτηση των Ορισμών του Αντισημιτισμού και της Άρνησης Ολοκαυτώματος του IHRA από την Ελλάδα, αποτελεί μία ακόμη απόδειξη για τη σαφή επιλογή της χώρας μας να σταθεί απέναντι στο φαινόμενο του αντισημιτισμού και να το καταπολεμήσει με έργα. Αυτές οι πρωτοβουλίες, με επίκεντρο τα προγράμματα παιδείας, είναι η ελπίδα μας για ένα μέλλον με λιγότερη αδιαφορία για τον «Άλλον» και περισσότερο σεβασμό στον Άνθρωπο και τα δικαιώματά του».

Η Σύμβουλος της Πρεσβείας του Κράτους του Ισραήλ στην Ελλάδα Ms. Sawsan Hasson, με αφορμή την πρόσφατη συνάντηση στο Γιαντ Βασέμ, το Μουσείο του Ολοκαυτώματος στην Ιερουσαλήμ, μιας 92χρονης Ελληνίδας με δύο αδέρφια τα οποία έσωσε από τους Ναζί κατά τη διάρκεια της Κατοχής στη Βέροια, είπε: «Ήταν πιθανόν ένα από τα τελευταία περιστατικά αυτού του είδους. Με πολλούς τρόπους, αυτή η συναισθηματική τελετή μεταφέρει την ουσία του καθήκοντός μας, της γενιάς μας δηλαδή, να μεταλαμπαδεύσει τη φλόγα της ευθύνης για τη διατήρηση της μνήμης στη νέα γενιά». Στη συνέχεια αναφέρθηκε στις σημαντικές ενέργειες που έχουν γίνει μέχρι σήμερα από την Ελληνική Πολιτεία για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού, και επισήμανε ότι η εκπαίδευση είναι το κύριο όχημα για τη μετάδοση της ευθύνης της μνήμης στη νέα γενιά. «Η Ελληνική Προεδρία στον IHRA (Διεθνής Συμμαχία για τη Μνήμη του Ολοκαυτώματος) την επόμενη χρονιά, αποτελεί μια εξαιρετική ευκαιρία για την προώθηση στοχευμένων ενεργειών». Ακόμα ανέφερε ότι υπήρξαν σκληρές καταδίκες αντισημιτικών περιστατικών στην Ελλάδα και κατέληξε: «Όλα αυτά είναι απαραίτητα βήματα για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού με όλα τα μέσα. Στέλνουν ένα ισχυρό μήνυμα –ότι σ' αυτήν τη χώρα δεν υπάρχει χώρος για τον αντισημιτισμό στη σύγχρονη κοινωνία».

Τέλος ο Πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών κ. Αλβέρτος

Ταραμπουλός, αναφέρθηκε στην αξία της μνήμης: «Είναι χρέος μας η μνήμη. Όλοι πρέπει να θυμόμαστε, την εποχή κατά την οποία οι αξίες και τα υψηλά ιδανικά έδωσαν τη θέση τους στο μίσος για τη διαφορετικότητα, στην καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στην περιθωριοποίηση ή ορθότερα εκτόπιση όλων όσων δε συμβάδιζαν με το πρότυπο της εποχής, το απόλυτο. [...] Το πιο στενόχωρο, όμως, είναι γιατί ακόμα δεν έχουμε γκρεμίσει το προπύργιο της μισαλλοδοξίας στον 21ο αιώνα; Δεν είναι δυνατόν να συναντούμε ακόμα και στη σημερινή εποχή αρνητές του Ολοκαυτώματος, αρνητές της ιστορίας και να είμαστε αντιμέτωποι με συνεχείς αντισιμητικές επιθέσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Δυστυχώς, τα αίτια του Ολοκαυτώματος δεν ανήκουν στη σφαίρα του παρελθόντος, δεν είναι πολύ μακριά μας όπως ίσως πολλοί λαθεμένα θεωρούν. Αυτό συμβαίνει επειδή δε θυμόμαστε. [...] Όσα χρόνια και αν περάσουν, δεν πρέπει να σταματήσουμε να μνημονεύουμε και να τιμούμε με δέος και σεβασμό τα θύματα του Ολοκαυτώματος, όλους όσους έχασαν τη ζωή τους σκληρά και άδικα. [...] Γι' αυτό και δεν πρέπει πλέον να επιδεικνύουμε καμία ανοχή σε απόπειρες που υποκινούνται από τον φόβο για το διαφορετικό, σε ενέργειες σε βάρος ανυπεράσπιστων πολιτών οι οποίες αποδεικνύουν πως οι προκαταλήψεις συνιστούν ακόμα ένα καιρίο ζήτημα, μια σύγχρονη "απειλή". [...] Πρέπει να συνεχίζουμε ακούραστα την προσπάθεια να εμψυχήσουμε, ιδιαίτερα στη νέα γενιά, το χρέος της μνήμης αντιτασσόμενοι στη μισαλλοδοξία».

Κατόπιν ακούστηκαν λίγα λόγια για το σκεπτικό της εκδήλωσης με τη συνοδεία μουσικής, με σολίστ τον βιολιστή Ηλία Ναχμία, από μουσικά θέματα που έχουν γραφτεί για το Ολοκαύτωμα. Εντύπωση έκανε η αναφορά στη σύγκριση από τον ραβίνο Ζάλμαν του κοσμικού ρόλου του εβραϊκού λαού με τα λευκά αιμοσφαίρια του ανθρώπινου σώματος, απαντώντας σε μια ερώτηση για το νόημα του Ολοκαυτώματος. «Αυτά», είπε, «πολεμούν την ασθένεια απορροφώντας μέσα τους τα βακτήρια-εισβολείς. Επιμέρους λευκά αιμοσφαίρια μπορεί να πεθάνουν σ' αυτή τη διαδικασία, αλλά το σώμα διασώζεται. Κατά τον ίδιο τρόπο έχουν υπηρετήσει και οι Εβραίοι, μερικές φορές, σαν "λευκά αιμοσφαίρια" μέσα στο πνευματικό σώμα της ανθρωπότητας. Όταν ανακύπτει κάτι κακό στον κόσμο, οι Εβραίοι είναι συχνά οι πρώτοι που νιώθουν την αρνητική ενέργεια και απορροφούν την έντασή της. Στο διάβα των αιώνων, αυτό τους έχει κοστίσει αρκετά, αλλά το "σώμα της ανθρωπότητας" διασώθηκε».

Στη συνέχεια πέντε βιωματικοί αφηγητές μοιράστηκαν τις μαρτυρίες τους από τα χρόνια του Διωγμού μαζί με τα εγγόνια τους, τα οποία αναλαμβάνουν στο εξής τη σκυτάλη για τη διατήρηση της μνήμης του Ολοκαυτώματος. Μαρτυρίες από κρυμμένα παιδιά στην Αθήνα της Κατοχής που έζησαν τα σκληρά εκείνα χρόνια και γνώρισαν σε τρυφερή ηλικία τον εκτοπισμό, την απώλεια, την ταπείνωση, τον φόβο. Αλλά και συγκλονιστικές μαρτυρίες ομήρων που αναχώρησαν από τον σιδηροδρομικό σταθμό του Ρουφ για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης και εξόντωσης ζώντας σ' αυτά την απόλυτη φρίκη. Η ένταση των συναισθημάτων που προκάλεσαν οι μαρτυρίες αυτές είναι αδύνατον να εκφραστούν με λόγια, πόσο μάλλον να χωρέσουν σε λίγες γραμμές.

Η εκδήλωση έκλεισε με προβολή ?????? ??? ????????? ?????????? ??? ??????, που ετοίμασαν μέλη της γι' αυτόν τον σκοπό, αποδεικνύοντας στην πράξη ότι η

σκυτάλη για τη διατήρηση της μνήμης βρίσκεται σε καλά χέρια. ?? ????????? ???
????? ???? : «????????????? ?? ???? ?????? ?? ??, ?? ???? ????? ???? ???? ?
?????????. ? ????? ????? ? ???? ?????? ?????????? ???? ?????? ????? ???? ?
?????????. ?? ????? ???? ?????????? ??? ??? ????? ?????????????? ??????????, ?????
????????? ??? ????? ????? ???? ???? ???? ???? ???? ???? ???? ???? ???? ???? ???? ?
??? ????????? ????????? ?????????????? ?????? ?????? ???? ???? ???? ???? ???? ?
??? ??????????».

ΠΗΓΗ: [ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΘΗΝΩΝ](#)

[ΒΙΝΤΕΟ - ΔΕΙΤΕ ΕΔΩ ΤΟ ΒΙΝΤΕΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ](#)